

บทที่ 5

สรุปผล อกิจกรรม และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย สรุปผลได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

- เพื่อศึกษาเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ที่มีต่อการนิเทศภายใน
- เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ การสอน และขนาดของโรงเรียน

สมมุติฐานการวิจัย

- ครูมีเจตคติต่อการนิเทศภายใน อยู่ในระดับบ้านกลาง
- ครูเพศหญิงและเพศชาย มีเจตคติต่อการนิเทศภายในแตกต่างกัน
- ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีเจตคติต่อการนิเทศภายในแตกต่างกัน
- ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีเจตคติต่อการนิเทศภายในแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

- ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย จำนวน 4.131 คน
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ซึ่งได้มายโดยวิธีการสุ่มแบบหลายชั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้มา 3 ยामago คือ ยामagoเมืองสุโขทัย ยामagoศรีสำโรง และยामagoสารคโลก ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งโรงเรียนแต่ละยामagoออก เป็น 3 ขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ และแต่ละขนาดโรงเรียนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้ขนาดโรงเรียนละ 5 โรงเรียน แต่ละ

โรงเรียนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 20 จากประชากรเป็นร้อยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 334 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาโดยศึกษาเครื่องมือจากงานวิจัยเดียวกันที่นำมาปรับปรุงเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์ การสอน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อคาดเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 35 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก ถึงหัวหน้าสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือและย้ายความสะดวก ใน การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ในการสั่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล ผู้วิจัยสั่งแบบสอบถามตัวยัตน์ เอง ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในอำเภอเมืองสุไหงหุ้ย อำเภอศรีสำโรง และอำเภอสารคาม จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 334 ชุด ผู้วิจัยได้รับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for WINDOWS

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายงานตามลำดับของสมมุติฐาน ดังต่อไปนี้

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษามีเจตคติต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุไหงหุ้ยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าครูมีเจตคติต่อการนิเทศอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีเจตคติมากที่สุดคือด้านผู้นิเทศ รองลงมาคือด้านกระบวนการนิเทศ

2. ครูเพศหญิงและเพศชายมีเจตคติต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุไหงหุ้ยไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่าครูเพศหญิงมีเจตคติต่อการนิเทศมากกว่าเพศชาย

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนอายุราชการระหว่าง 16-25 ปี มีเจตคติต่อกระบวนการนิเทศด้านการมีส่วนร่วมมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 1-15 ปี

4. ครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีเจตคติต่อการนิเทศภายในทุกด้านมากกว่า ครูโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษามีเจตคติต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันนี้ ได้มีบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา หลายฝ่าย อีกทั้งข่าวการศึกษาได้ถูกถ่ายทอดสู่ท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจต่อสภาวะของสังคมและชุมชน เพื่อจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนและสังคมโดยรวม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาศักยภาพของครู ยกย่องครูเพื่อนร่วมอาชีพให้มีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ ให้เป็นต้นแบบของการพัฒนาในระบบของภาครัฐนิเทศภายใน โรงเรียนแบบร่วมมือกัน โดยเฉพาะการจัดการศึกษานั้นครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จะต้องสอนประจำชั้นเรียนและสอนกันทุกกลุ่มประสบการณ์คือ กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย, คณิตศาสตร์) กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ จึงทำให้ครูมีความต้องการในการรับการนิเทศมาก เพื่อนำความรู้มาพัฒนาระบบการเรียนการสอน และในปัจจุบันนี้ระบบการศึกษามีทั้งระบบเบ็ดเตล็ด ก้าวคืบมีสถานที่ฝึกอบรมให้ความรู้มากหลายแห่ง เช่น สำนัก พิมพ์ และเทคโนโลยี ล้วน มหาวิทยาลัยต่างๆ นี้ได้ขยายบริการทางการศึกษามากมาย สื่อทางด้านวิทยุ โทรทัศน์ กีฬา เรื่องการศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัชญาศักย์มากขึ้น มีการประชุมอภิปราย สัมมนาทางการศึกษากันอยู่บ่อยๆ และในระบบราชการเองก็เปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาความรู้ โดยการอบรม ดูงาน ทัศนศึกษา ลศศ. ต่อในทุกระดับ ชั้น ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก และการขอไปศึกษาต่อต่างประเทศ ดูงานต่างประเทศ จึงทำให้ครูได้รับข่าวความเคลื่อนไหวทางการศึกษามาก อีกทั้งทำให้ครูเคลื่อนไหวต่อในการแสวงหาความรู้ การนิเทศการศึกษา ก็เป็นอีกกระบวนการหนึ่ง ที่ทำให้ครูได้พัฒนาความรู้ ศักยภาพ ทำให้เป็นครูที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการศึกษาซึ่งเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลั่งเสริมภาระผู้สอน ให้ห้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้ง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาใหม่ ครูประถมศึกษาจะเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษาเต็มรูปแบบ มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานสู่ระดับต่างๆ ทำให้แห่งของเงินเดือนเปลี่ยนแปลงมีผลต่อด้านเศรษฐกิจของครอบครัว จึงทำให้ครูยิ่งต้องเร่งแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อยกระดับมาตรฐานสถานภาพของตัวเอง ยกระดับมาตรฐานและรักษาคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ได้มาตรฐานการศึกษาตามเกณฑ์การประเมินทั้งภายในและภายนอก ตามพระราชบัญญัติการศึกษา ที่ต้องการให้มีการประกันคุณภาพ ประกอบกับผู้ปกครองในปัจจุบันได้ให้ความสนใจในการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาท ในรูปของกรรมการศึกษาขึ้น

พื้นฐานและอื่นๆ เป็นตัวกระตุ้นส่งเสริมให้ครู พัฒนาศักยภาพในด้านวิชาชีพ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างดี จึงทำให้ครูมีความต้องการนิเทศภายในอย่างมาก เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ศักยภาพและคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีเพ็ญ สนั่นนาม (2543 : 70) ซึ่งพบว่าครูมีความต้องการการนิเทศภายใน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิศากร ทองคำ (2538 : 146) ซึ่งพบว่าครูมีความต้องการนิเทศการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปในการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับการวิจัยของพนา สุวรรณพัฒน์ (2538 : 132) ซึ่งพบว่าครูมีความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของสุพิน นาคศรี (2536 : 112) ซึ่งพบว่าครูมีความต้องการการนิเทศทั้ง 4 ด้านคือด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการวิจัยพบว่า ครูเพศหญิงและเพศชาย มีเจตคติต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาอังหวัดสุโขทัยไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันนี้เพศหญิงและเพศชายมีความเท่าเทียมกันจึงทำให้เจตคติไม่แตกต่างกัน ในปัจจุบันสังคมได้ให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานเท่าเทียมกัน โดยดำเนินงานทุกอย่างภายใต้ภาระในกรอบ กฎ ระเบียบ และนโยบายที่ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งในส่วนของอาชีพจะเห็นว่า ครูสตรีมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนางานในอาชีพเพื่อยกการปฏิบัติงานให้เท่าเทียมกับครุษาย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเดชา หามนตรี (2538 : 98) ที่พบว่าครูทั้งเพศต่างกันมีเจตคติต่อการนิเทศภายในไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันนี้ครูที่รับการนิเทศถึงแม้จะมีเพศต่างกัน ก็สามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองเท่าเทียมกัน เช่น จากวิทยุ โทรทัศน์ ตัวร่าและเอกสารต่างๆ ตามความสนใจ ทางหน่วยงานต้นสังกัด ได้จัดประชุมสัมมนา อบรม ทางวิชาการ เร่งรัดคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ครูผู้สอนตลอดปีการศึกษา ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ พัฒนาทักษะ เทคนิค และวิธีการสอนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดยังได้จัดบริการเอกสาร คู่มือ dim อุปกรณ์การสอนให้บริการแก่ครูอย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมให้ครูโรงเรียนประถมศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท โดยมีโครงการให้ครูได้ศึกษาต่อเป็นประจำทุกปี ทางหน่วยศึกษานิเทศในระดับกรม ระดับเขต ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ได้ติดตามผลงานเป็นประจำ เพื่อให้ทางโรงเรียนได้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ จากเหตุผลดังกล่าวจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูทั้งเพศต่างกัน มีเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีอายุราชการระหว่าง 16-25 ปี มีเจตคติต่อกระบวนการนิเทศด้านการมีส่วนร่วมมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 1-15 ปี ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า ครูที่มีอายุราชการระหว่าง 16-25 ปี อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี ซึ่งอยู่ในวัยกลางคน ประสบความสำเร็jin ด้านการสอนพอสมควรและยอมรับว่าความสำเร็จดังกล่าวเกิดมาจากการนิเทศภายในโรงเรียน จึงมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่า ครูที่มีอายุราชการระหว่าง 1-15 ปี อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20-35 ปี ซึ่งยังเป็นช่วงที่แสวงหาและยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ยังบอกไม่ได้ว่าการนิเทศภายในมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของตนอย่างไรทำให้มีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศน้อยกว่าครูที่มีอายุราชการระหว่าง 16-25 ปี อีกประการหนึ่งครูที่มีอายุราชการระหว่าง 16-25 ปี เป็นบุคคลที่ผ่านการพัฒนาผ่านทางเข้าใจว่า วิชาความรู้ที่เคยได้รับมาไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานสอนในสภาวะจรรยาปฏิบัติบุคคลนี้ชี้สังคมได้เปลี่ยนไปมาก และเข้าใจว่าการนิเทศภายในจะเป็นส่วนเติมความรู้ที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์ได้อย่างสม่ำเสมอ สำหรับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุราชการระหว่าง 1-15 ปี เป็นบุคคลที่อยู่ในระยะเวลาการศึกษาที่ได้ปรับกระบวนการเรียนรู้ สามารถเข้าใจรูปแบบการพัฒนาจากข้อมูลข่าวสารอุปกรณ์ได้เร็วกว่าจึงเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในอย่างมากจากครูที่มีอายุราชการระหว่าง 16-25 ปี ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเดชา หามนตรี (2538 : 98) และสุพิน นาคศรี (2536 : 112) ที่พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก ได้ผ่านงานมากยิ่งรู้จักวิธีปฏิบัติงาน เทคนิค ระบบที่เปลี่ยนและข้อนับบังคับต่างๆ ได้ดี สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย สำหรับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย จะขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การวางแผน การสอน การตัดสินใจ การติดตามผล การมองหมายเหตุไม่แน่นอน ขาดเทคนิคที่สอนต่างๆ แต่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานสูง ขาดเหตุผลดังกล่าวอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันโดยภาพรวม มีเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประสมศึกษา แตกต่างกันและยังสอดคล้องกับการวิจัยของครีเพญ สนั่นนาน (2543 : บทคัดย่อ) พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันโดยภาพรวม มีเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของจุรี จันทร์เจริญ (2539 : 78) ที่ว่าครูและผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่ามีเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าครูและผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ทั้งนี้เป็น เพราะว่า ครูและผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก ได้มีการปฏิบัติการนิเทศอยู่เป็นประจำเป็นเวลานาน ยอมมีความเข้าใจในการปฏิบัติตามากกว่าครูและผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย

4. ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีเจตคติต่อการนิเทศภายในทุกด้านมากกว่าครูโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จึงเห็นคุณค่าและยอมรับความสำคัญของการนิเทศภายใน มีการแข่งขันในเรื่องผลลัพธ์ทางการเรียนจึงมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศภายในมากกว่า

โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งครูอาจไม่จบปริญญาและยังไม่ตีนตัว เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนใหญ่จะอยู่ในชุมชนเมืองหรือชุมชนใหญ่ๆ ในชนบท ย่อมมีบุคคลในพื้นที่ที่มีความรู้ความเข้าใจทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องพัฒนาตนเอง ซึ่งมีแหล่งพัฒนาทุกรูปแบบจากบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีเป็นจำนวนมากและหลากหลาย อิกหั้งจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก จึงมีนักเรียนที่มีความสามารถทางกายภาพสมองที่แตกต่างกัน จำเป็นที่ครูจะต้องสืบเสาะหารูปแบบกระบวนการเรียนที่หลากหลาย ไม่เป็นตัวช่วยผ่อนแรงในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับผลลัพธ์ที่สูงโดยเฉลี่ยให้เท่าเทียมกัน แต่ในทางกลับกันโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ได้รับความสนใจจากชุมชนน้อย โรงเรียนอยู่ห่างไกลหมู่บ้าน จำนวนนักเรียนมีน้อย ความจุเป็นด้านต่างๆ ที่กล่าวมาจึงมีน้อย ครุจึงไม่เห็นคุณค่าของการนิเทศภัยในเชิงทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของจุรี จันทร์เจริญ (2539 : 77) ที่พบว่าการปฏิบัติงานนิเทศภัยในโรงเรียนของผู้บริหารแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน ทั้งนี้ เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่โดยทั่วไปรวมถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ค่อนข้างจะมีความพร้อมในด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนงบประมาณในการดำเนินการ จึงทำให้การบริหารงานต่างๆ ของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมาย รวมถึงงานนิเทศงานวิชาการซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องของความพร้อมและสิ่งสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ไม่ว่าจะ เป็นด้านบุคลากร หรือวัสดุ และอุปกรณ์ นอกจากนี้โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวนมาก ย่อมมีปัญหาด้านการเรียนการสอนมาก ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างจริงจัง ประกอบกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมด้านบุคลากรค่อนข้างสูง ผู้บริหารจึงสามารถเลือกเพื่อพัฒนาการให้ปฏิบัติงานด้านวิชาการได้เหมาะสมกับงานทำให้เกิดประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีบุคลากรน้อยกว่าในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่องเจตคติต่อการนิเทศภัยในโรงเรียนของครูโรงเรียน ประเมินศึกษาจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ผู้นิเทศภัยในโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้ง ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางภาษาและวรรณคดี สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้流利 และควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในการนิเทศภัยในโรงเรียน และควรมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษา ที่สำคัญที่สุดคือ ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สอน สามารถอธิบายและตอบคำถามของนักเรียนได้流利 และสามารถประเมินผลการเรียนของนักเรียนได้流利
2. ผู้นิเทศควรกำหนดนโยบายโดยให้ครูมีส่วนร่วมและปฎิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

เพื่อให้มีแนวทางในการนิเทศภายในโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงควรวิจัยเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย สามารถจัดการนิเทศภายในโรงเรียนได้ในระดับมาก ความมีการวิจัยต่อไปให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงที่ทำให้โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนได้ในระดับมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป
2. จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการสอบถามเจตคติของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัยเพียงเท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยทุกจังหวัด
3. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษากรรมการนิเทศเฉพาะอย่าง เช่น การสาธิตการสอน การทัศนศึกษา ฯลฯ